

Husova kaple a historie sboru Českobratrské církve evangelické

DOLNÍ BĚLÁ

Karel Machotka byl neúnavným evangelizátorem v celých západních Čechách. **1920** jeho přednáška v Manětíně o J. A. Komenském přilákala mnoho posluchačů a lidé se začali přihlašovat do Českobratrské církve evangelické. Při sčítání lidu 1921 bylo v Manětíně už 145 duší a ve Hvozdě 103 (tj. polovina obce).

5. 6. 1921 byla založena **kazatelská stanice v Manětíně a Hvozdě**. Káže zde Vlad. Martínek, výpomocný farář v Kralovicích.

23. 12. 1923 založena J. Kryštůvkem z Kralovic **kazatelská stanice v Dolní Bělé** (160 duší). 1927 se práce ujímá diakon Stanislav Kureš z východního sboru v Plzni. 1929 nastupuje diakon Josef Zachatý.

1931 vznikla **kazatelská stanice v Horní Bříze**. (92 duší) a **kazatelská stanice v Mrtníku** (120 duší). 1937 založena **kazatelská stanice v Třemošné**. Bohoslužby ve školní kapli koná střídavě Karel Machotka a Stanislav Kureš.

Rukopisné až kaligrafické záznamy z kronik

Bohoslužby v Dolní Bělé konaly se ve výpomocné školní místnosti zřízené z bývalého selského chlěva. Proto se říkalo, že evangelíci chodí do „chlívka“. V dalších místech se konají bohoslužby ve škole (Hvozd), na radnici (Manětín), v knihovně (Kaznějov), v sokolovně a na faře (Třemošná), v domácnostech u Gazdů (Nečtiny), u Švambergů (Zahrádka), u br. Vančáka (v Březíně), u br. Nového (v Mosticích). Oddavky se musely konat buď 25 km daleko v Kralovicích, či podobně vzdálené Plzni, nebo v domácnosti nevěsty. Proto **Dolní Bělá usiluje o stavbu vlastní kaple**.

V březnu **1938** převzal Karel Machotka administraci sboru v Dolní Bělé a v kanceláři Korandova sboru byly vypracovány plány na stavbu kaple podle návrhu **Jaroslava Fišera**.

Ten vypracoval v dubnu 1935 plány na stavbu kostela Korandova sboru v Plzni a 1937 nerealizovaný plán kaple pro Českou Lukavici. Příznivý posudek synodní radě pro projekt napsal pražský architekt Bohumír Kozák. Stavební záležitosti řídí K. Machotka a Karel Kindl.

Jaroslav Fišer

Karel Machotka

Realizace stavby Husovy kaple v Dolní Bělé, která proběhla ještě 1939, byla na celocírkevní úrovni důkladně popularizována. Plány nabídnuty k realizaci všem sborům v církvi. Za 80.000 Kč si může každý sbor pořídit levnou, účelnou a umělecky kvalitní modlitebnu, zejména bude-li stavba probíhat svépomocí členů sboru. 1940 koupila synodní rada plány levného kostela od Korandova sboru. Myšlenkou sériové výroby levných kaplí vyvrcholila Machotkova snaha zabezpečit západočeským sborům důstojné bohoslužebné prostory.

Na stavbu Husovy kaple poskytla bezúročnou půjčku synodní rada a Jeronýmova jednota, členové sboru poskytli řemeslnickou práci v hodnotě 30.000 Kč, takže kaple mohla být postavena za 90.000 Kč včetně stavební parcely a nového harmonia. Okolní obce věnovaly na stavbu dříví. Jedna rodina darovala památný zvon, který kdysi svolával lid na robotu.

Po vzoru Korandova sboru má Husova kaple kruhový půdorys o průměru 12 m (Korandův sbor 21 m). 6 sloupů nese železobetonový věnec (v Plzni 12 sloupů), kazatelna je zabudována do dřevěné čelní stěny.

ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ

Slavnostní otevření chrámu českobratrské církve evangelické v Dolní Bělě

HUSOVY KAPLE

bude se konati dne 29. října t. r.
o půl 10. hodině dopoledni.

Posvěcení kostela vykoná b. Dr. Josef Křenek, náměstek synodního senátu z Prahy.

Slavnostní kázání proslaví b. Jindř. Mír, Křečič z Rožmberka.

PORÁD: Seřazení u školy. - Průvod od školy ke kostelu. - Přítání klíče a otevření kostela. - Posvěcení chrámu. - Slavnostní kázání. - Závěrečná modlitba. - Potěšení. - Národní hymna.

V případě přetěsnosti a za příznivého počasí bude se společně konati kázání vevně u modlitebny.

Tisk Václav Kavan, Blatná a Písek.

Plakát na Slavnostní otevření Husovy kaple 29. 10. 1939

Fotografie z průběhu slavnosti

Navzdory těžké době protektorátu sbor za působení Josefa Zachatého rozšiřuje svou činnost, staví se kaple, přibývá členů.

1940 sbor má 1220 duší, na 7 školách se učí náboženství 229 dětí, confirmováno bylo 52 dětí. Je snaha založit sdružení mládeže, pěvecký sbor a biblické hodiny.

Svatba 1941, Konfirmace 1940 a 1941.

1945 Josef Zachatý ze zdravotních důvodů odchází. Do Dolní Bělé dojíždějí další diakoni: Miroslav Zástěra, Josef Filipi, František Šturc, Jaroslav Choděra, František Novák a Josef Hora. Práce se ujímá diakon a později vikář **František Hašek**.

Práce je ztížena neustálou migrací obyvatel pohraničí. Týdně se vyučuje 32 hodin náboženství na školách, biblické hodiny se konají téměř v každé vesnici rozsáhlého sboru. Dopravní spojení neexistuje a tak Fr. Hašek najezdí denně 80 až 120 km na kole.

1. 4. 1949 se Dolní Bělá se osamostatnila a ze západní části sboru kralovického **vznikl samostatný farní sbor v Dolní Bělé (s kazatelskými stanicemi Hvozd, Manětín a Mrtník)** Sbor má 1200 duší v 56 obcích. Takto si nakreslil Fr. Hašek mapu svého působišťe:

Roku 1957 se stává vikář František Hašek farářem a začíná se **stavbou sborového domu**, který byl slavnostně otevřen a posvěcen **7. 9. 1958**.

Pracuje také jako člen MNV a lidé ze širokého okolí ho vyhledávají jako znalce bylinek a léčitele. 1972 farář Hašek odchází do důchodu, ale v práci pro sbor pokračuje až do své smrti 1989.

1. 11. 1989 nastupuje v Dolní Bělé seniorátní vikář Michal Šourek, do 30. 6. 1991 sbor administruje farář Daniel Matějka z Plzně a **1. 7. 1991** nastupuje diakon Ladislav **Szabó ze Kdyně**.

Sbor v Dolní Bělé, který byl v těžkých dobách protekturátu a padesátých let místem naděje, jehož práce se právě tehdy rozrůstala a počet duší narůstal, který si dokázal vybudovat kapli v roce **1939** a sborový dům v roce **1958**, po roce **1989** ve chvíli nabyté svobody neunese širokou nabídku možností a jeho práce stagnuje. Bohoslužby se konají už jen 2× a později 1× za měsíc. Na jejich konání se podílejí v roce 1992 faráři Pavel Pellar, Jan Šoltézs, Anna Pavlosková a Pavel Freitinger, 1993 zde káže Jan Trusina, 1994 br. Luňák a br. Řezníček z Korandova sboru.

1995 se Ladislav Szabó stává vikářem, ale 14. 4. 1996 káže naposledy a do Dolní Bělé dojíždí farář Pavel Freitinger z Korandova sboru.

1993 sbor žádá o finanční pomoc při opravě kaple a nabízí obci její využití ke konání kulturních akcí.

2. 10. 2021 rozhodlo sborové shromáždění o sloučení s Korandovým sborem.

1. 1. 2023 se oba sbory slučují a nesou nadále název **Farní sbor ČCE v Plzni – Korandův sbor.**

Husova kaple v Dolní Bělé je památkově chráněna a v současné době probíhá její obnova s cílem umožnit alespoň částečné využití objektu k bohoslužebným, ale také jiným kulturním účelům. **Stavební úpravy začaly už r. 2018.** Byla vyměněna střešní krytina, probíhá oprava oken a věnce lucerny, napadeného dřevomorkou, pořízena důkladná dokumentace pro restaurátory. Až bude dokončena restaurátorská činnost v interiéru kaple, může být používána jako obřadní síň. Počítá se též s jejím využitím pro koncerty a kulturní akce.

Od roku 2024 se Husova kaple účastní Noci kostelů, kdy se církevní stavby otvírají široké veřejnosti. Letos dostaneme dotaci od Krajského úřadu Plzeňského kraje, ale tu je potřeba doplnit naší spoluúčástí. Budeme rádi za každý finanční příspěvek, který nám umožní tento cíl naplnit. **Děkujeme vám všem**, kteří jste podpořili činnost sboru svým darem. Platbu je možné zaslat přímo na účet sboru. **Číslo účtu: 4806101319/0800**, variabilní symbol daru na Husovu kapli v Dolní Bělé je **682300**.

Vydal Korandův sbor
Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Plzni
Anglické náměstí 13, 301 00 Plzeň
Telefon 377 327 073
e-mail: plzen-koranduv-sbor@evangnet.cz
www.koranduvsbor.cz

2026

Tisk: Typografik centr, Plzeň